

Demode na mode

Sve su to legende, prepričavanja

Ivo Balenović a.k.a. Alen Bović, pisac kultnog romana *Metastaze*, zasigurno je ponajbolji ginekolog među piscima... Možda je i ponajbolji pisac među ginekolozima...

Upravo je pala zadnja klapa filma *Metastaze*, istoimena predstava već drugu sezonu puni gledalište Kerempuha, a Bović u teškim trudovima upravo porađa novi roman... "Ne rodi li se do kraja mjeseca, vadit ću ti ga carskim rezom!", viče na Bovića urednik. "Ali nemam još naslov, nemam naslov...", pravda se Bović kao da krštenje ima ikakve veze s porodom

Razgovarala: **Stela Jelinčić**

Fotografije: **Kristijan Topolovec / Gerila**

Ne volim ići ginekologu pa onda unedogled odgađam. Ne volim kad moram skinut gaćice i staviti noge na one držače. Uvijek se parkiram na gornji dio stola, nespretna kao kornjača na leđima. Onda mi giniči uvijek govore: "Malo niže, malo niže... Još malo...Taaaako..."

E, ali sad je nastala ta panika oko pilule protiv male djece, a lvo mi prepisao baš Yasmine. Od sveg tog pomora, zgrušavanja krvi, gužvi oko patologa, ja se userem da ne umrem mlada od plućne embolije. Već tjednima zbrajam – jedna Australka, dvije Zadranske, dvije Riječanke... Hvala bogu, još nijedna Zagrepčanka... Ali ipak, frka me.

I nazovem Balenovića: "Čika doktore, kaj da ja sad radim s tim Yasminama? Jel frka il nije?"

Kaže lvo: "Čuđim se da nisi već rikhnula..."

Smije se on kiselo-slatko kao da Yasmin umače u kineski umak. Objasñjava: "Nije frka. Sve antibebi pilule su ti slične... I to ti se može dogoditi od bilo kojih. Dakle, jedino rješenje je da se ne seksaš."

U tom slučaju, jebeš plućnu emboliju. Seksom do smrti.

Pustim si u mislima scenu iz filma *Od sumraka do zore*, kad brkati Meksikanac viče: "*Pussy, pussy, pussy! Come on in, pussy lowers! We have best selection of pussies! This is pussy blow up! We got white pussy, black pussy, spanish pussy, yellow pussy. We got hot pussy, we got cold pussy. We got wet pussy, smelly pussy, hairy pussy. We got horse pussy, dogs pussy, chicken pussy. Come on in, pussy lovers!*"

- 'Ajde doktore, dajte neku bizarnu cro-priču, neku *Croatian Pussy, Always Wet and Juicy...*

- Pa, mislim, ima ih hrpa... Recimo, dođe mala Cigančica. Zapravo, dofurali je policajci. Kažu: "Silovanje." Mala, ono, jedva trinaest godina ima. Pitaju je: "Jesi li ti ikad bila s muškarcem?" A mala odbrusi: "Šta ti je doktore? Pa ja se već dve godine jebem za pare!" I pričala onda: "Safet je htio da mu pušim." Pitali: "A tko je Safet?" Kaže: "Safet je muž od sestre.". Najbolje su Ciganice... Kako nemaju zdravstveno osiguranje, onda one mogu doći samo u ambulantu za hitne intervencije. Ali onda ti dođe cijelo pleme. Ona se grči, drži za trbuh, jauče i plače, kao, od boli. Ti je pogledaš, vidiš – trudna je... Obično i dođe samo da provjeri je li trudna. Kažeš joj: "Trudni ste..." I njoj odmah bude bolje. I odmah k'o iz topa ispaljuje pitanje: "A jel' muško?" Onda ih znam zezat: "Ali, ako vam je tako jako loše, morat ćete ostate u bolnici." A one se brane: "Ma ne, doktore, sad mi je mnogo bolje..." One ti s trudnoćama krenu baš kako je prirodno udešeno da se s tim krene. Najbolje ti je što ranije roditi. S osamnaest bi bilo idealno. Ciganke tak' radaju... Dođe, rodi, digne se i ode. A ne k'o ove gradske cure, koje se toga sjete u četrdesetoj – i onda imaš hiljadu problema i oko začeca i oko održavanja trudnoće i oko samog poroda... Te tlak, te šećer... Ma, sto problema...

- No, dobro, malo ću o tome razmišljat noćas nakon seksa, malo o tome, malo o Yasmini, ali 'ajde da odmah raščistimo jednu stvar. Kad se može početi sa seksom nakon poroda?

- Pa, pravi gospodin pričekava da posteljica izide.

- Sjećam se, jednom moju frendicu maltretirao neki frajer: "S tobom, ono, kao hrenovka u haustoru..." A ona mu odbrusila: "Ej,

čovječe, izade mi pet kila kroz micu, misliš da me zanima taj tvoj jebeni rezanac?" Doktore, daj pojasnite malo to oprrašivanje, karanje, žigovanje, utovar, kresanje, jebanje, tarabljenje, bambusanje... To vođenje ljubavi... Koji izraz? Vođenje ljubavi, k'o vođenje psa.

- Mogu ja to stručno, ali koga to zanima? Najkonkretnije ti je to ovako: ja na dežurstvu, taman pred jutro malo pridremam, kad zovu iz ambulante – došla klinka, puko im kondom. Mislim si, cijelu noć si se ševila i sad si došla još ševiti i mene... Daš joj pojačanu dozu antibebi pilula, poremetiš joj hormone, i spasiš je trudnoće. Slično veselje su ti i pacijentice koje zovu u svako doba noći s glupim pitanjima. Recimo, zvoni telefon, jedan u noći: *Dobra večer. Dobra večer. Jesam li dobila ginekologiju?* Jeste, dobili ste ginekologiju. *Ja bih trebala liječnika.* Evo, dobili ste liječnika, recite. *Pa, znate mene zanima... imala sam zadnju menstruaciju tada i tada, sad mi kasni već dva dana. Jesam li trudna?* Jeste gospođo, laku noć. I spustim slušalicu. Mislim, kužiš, kaj da joj kažem prek' telefona? Pa nisam vidovit, jebote. A takvih imaš gomilu. Ima žena koje dolaze bez veze na pregled. Valjda im je gušt... Pa ženo, ne moraš u hitnu za svaku pizdariju. Hitna služba je za hitne slučajeve... Ili, dođe jedna u dva ujutro i kaže: "Cijeli dan sam se gledala, pa sam vidjela crvenilo i to ne prolazi... Kaj mi je?" Kao, nije mogla zaspat, pa si je gledala pizdu i baš se u dva ujutro zabrinula. Druga kaže: "Joj doktore, znate, nekaj me svrbi. Jako me svrbi." I kaj da joj ja kažem? Da joj kažem: onda se jako počeste, gospođo! Sjećam se jedne kaj je došla, još sam bil stažist... Na čelu joj piše: kurva. Silikon joj se razlio po usnama, sve kvrgavo, čizme neke na gole noge... Minica... I doktor s kojim sam bil dežurni je pita: "A ti si sigurno neki model?" Ona se pohvali da je. Nagovori je on da se šeće po ordinaciji kao na pisti... Gola. Rikavali smo od smijeha. Baš je bila specijalno glupa... Ček', šta je još bilo bizarno... Aha! Ti raznorazni predmeti... Čuo sam da su u jednoj ženi našli zlatne ribice. Izvadili ih i uredno ženi vratili. U vrećici... Kao, ribice ne kremiram... Ma, ima svačega... Recimo, dofuraju mi ženu na hitnu, kao, zbog bolova u trbuhu. I onda ona na sveopće iznenađenje, dakle i njeno, rodi za pola sata. A ima ih i koje negiraju trudnoću. Ima i umišljenih trudnoća. Iako, to je rijetkost. A za ove kaj negiraju trudnoće ne znaš jel' ne kuže il' neće priznati, muljaju il' se prave blesave... Bila jedna, starci je dofurali, nisu ni oni skužili da je trudna... O bože, koliko toga ima... A tek sam počeo s karijerom.

- Pa kaj je ta bila debela, ta kaj joj se nije vidlo?

- Pa da. Nekad kad takve pregledavaš moraš se pozdraviti s rudarskim "sretno!". Ono, opasno je da ne upadneš. Ako su jako debele žene, onda moraš ultrazvukom. Jer niš' nemreš napipat. Nema šanse kroz to salo. Onda joj staviš sondu i gledaš na ekranu. A ima i tako dlakavih da te škakljaju pod pazuhom. Neobičan je pregled nevinih. Njih se pregledava kroz šupak.

A jako je zanimljiv interseksualizam... Recimo kad osoba nije ni muško ni žensko. Odnosno, muškarac je, ali se razvije kao žena. Genetski je muškarac, ali je fenotipski žena. To se zove sindrom testikularne feminizacije. Radi se o tome da muškarac ima XY kromosome, a normalno je da svaki muškarac ima i ženske hormone. Ali kad ima genetsku grešku, pa njegove stanice nemaju receptor za testosteron, muški spolni hormon, onda se ta osoba razvija u smjeru žene. Razvit će joj se cice, imat će vaginu i picu, ali neće imati maternicu i jajnike. Pimpek se toj osobi neće razviti... Jer gle... Ma, kom-

plicirano je to za objasniti... Zameci spolno još nisu izdiferencirani. Imaju spolnu kvržicu, koja će se razviti u pišu ako ima testosterona, a ako nema onda će se razviti u pipicu. Znači, ti muškarci imaju testise i luče testosteron, ali njihove stanice nemaju receptore za taj hormon... I to ti je kao bačva bez dna... I onda imaju picu, imaju rodnicu koja slijepo završava. Nemaju jajnike, ni maternicu. Nemaju jajne stanice. Testise imaju unutra, nikad im se ne spuste. Za takve osobe kažu da su jako lijepi ljudi. Ima ih puno među modelima... Jer imaju nisku razinu ženskog hormona estrogena, pa nemaju celulit, ne debljaju se itd. Ali imaju krize identiteta, skloni su samoubojstvima. Najčešće se to prepozna tek u pubertetu, kad ne dobiju menstruaciju. Jer izgledaju kao normalne djevojčice na prvi pogled... A zgodan je jedan slučaj, jedini takav za koji ja znam ovdje kod nas: žena htjela promijeniti spol. Pokrenula postupak dobivanja dozvole za vađenje jajnika i maternice. I trebao joj je taj jedan naš doktor napraviti penis... I onda se to razmatralo na kolegiju i veli taj doktor: "Ma, napravil bum ja njoj kurac, a ne penis."

- Daj mi reci, zar ni vi u privatnoj praksi nikako da promijenite taj dosadni misionarski ginekološki položaj. Razumijem kad je tako u državnim ginekologijama, tamo se mora misionarski, ali što vi ne koristite neki malo maštovitiji položaj...? Mislim, oblik stola i to... Neku drugu pozu za pregledavanje? Recimo zguza.

- Ne znam. Možda bi se konzervativni krugovi pobunili.

- Ustvari, ti si baš prava faca. Znaš kako izgledaju pice pola Zagreba. Koja ti je najljepša?

- E, to ti ne mogu reći... Ali ima zanimljivih frizurica... Bila je jedna cura s Nike znakom, ima ih puno s pirsevima. To ne smeta. Ali moram paziti da vani ne grmi, da me ne strefi dok pregledavam. Takve ne primam po kiši.

Baš bih ti htio ispričati neki ginekološki vic, ima ih dosta, ali svi su glupi... Jel' znaš 'di je kod žene slijepo crijevo?

- 'Di?

- Kad uđeš, lijevo.

- 'Ajmo sad malo o liječnicima. Ima vas svakakvih. Evo i ti si svojevrsni egzemplar: voliš crni humor i pošten umor. I baš mi je drago da danas nisi verbalni minimalist... Bojala sam se što će biti od intervju ako budeš šutljiv...

- Ima liječnika raznih, ima. Ima dosta cinika. Tako je jedan stariji kolega, cinik, na pitanje pacijentice: "Je li dječak ili djevojčica?" znao odgovoriti: "Bumo pitali patologa." Ali to su često bili veliki stručnjaci, samo su imali tu pozu mizantropskog cinizma, valjda kao neku čudnu protutežu univerzalnom i apstraktnom Hipokratovom kodeksu.

Ali ti si sigurno mislila na korumpirane doktore – jer to je sad aktualno.

Ima ih kojima je samo bitno uzeti što više love i dogurati što dalje u karijeri. Pogotovo se krade u liječenju steriliteta. Uzimaju lovu ženama sam' tak'. Dođe žena za koju nema šanse da ostane trudna, i to se zna, ali oni je, kao, liječe. Kao, pokušavaju... Ova plaća i plaća, a doktor govori: "Joj, žao mi je, opet niš'. Drugi put će biti sigurno..."

samo što nije." Znaju ženi dat' terapiju od koje ne dobije menstruaciju. Onda, kažu i lažu: "Super, trudni ste..." Pa prestanu s terapijom, dođe menga... I onda: "Joj, žao mi je, pobacili ste."

Ali, kao, bila je trudna, kužiš. I onda opet sve ispočetka. I tako... Nebrojene su mogućnosti za varanje i muljanje... Neki to obilato koriste. Ali i to je, dakako, legenda, to se prepričava. Ustvari, smušeno je to. Kad izdvojim ono što profesionalno-etički ne smijem reći, pa ono što intimno-moralno, kao diskreciju moram čuvati i tajiti o svojim pacijenticama, pa ako odlučno odbijem tračati kolege, ili ako pazim da ono što kažem ne postane utuživo – ja ne znam što da ti uopće odgovorim na tvoja pitanja. Ali tu se možda krije i odgovor na pitanje zašto pišem.

Vidiš da preostaje samo prepričavanje legendi i fikcionalizacija. Pa nije valjda da se stvarno sva korupcija svodi na jednog pravomoćno osuđenog, dvojicu optuženih, i jednog i pol, s inicijalima, naravno, javno osumnjičenog. Ni najnaivniji pacijent u to ne vjeruje, jasno, ali bolje od sudske pravde s takvima može obračunavati literatura. I, onda ti ja odlučim pisati roman u kojem pričam priču o cinicičnom, pokvarenom, vazelinom premazanom nemoralnom doktoru, koji nije netko konkretan, netko koga bi' ja optuživao pa da moram biti zaštićeni svjedok. Štoviše, u romanu se nemilosrdno izmišlja, i laže i maže, ništa nije točno, a opet, sve istinito... Ali ipak, jebiga, nije ni to opet bez problema. Urednik mi je na jedan opis podmičivanja rekao: "O jebote, lvo, imamo problem, pa ti si to opisao toliko naivno da je možda stvarno tako blesavo u stvarnosti, ali to je literarno neuvjerljivo." Onda sam to prerađivao i izmišljao. I onda je bilo dobro. Izgleda da je istina najuvjerljivija kad je izmišljena. Tako je potpuno svejedno je li se zlatna ribica stvarno koprcala u onome što doktori u kantini zovu bunar, rupa i slično.

- Ej, čekaj, ti si dakle izvadio te zlatne ribice?

- Ne, to je legenda koja se prepričava. Najbizarnija koju sam čuo...

- Baš šteta... No dobro, 'ajmo se vratiti korumpiranim doktorima.

Ja fakat ne znam kako se od pacijenta traži novac. A traže. Ne znam kako je moguće reći: "Bit ćete operirani ako platite toliko i toliko." A najgore mi je što je to postala najnormalnija stvar... Kad bi zdravije ljudi bilo javno dobro, a ne privatna povlastica, valjda onda ne bi bilo prostora za mitologiju. Općenito, ekonomika zdravstva mi je nešto vrlo nerazumljivo. Ne volim skupo naplaćivati, tako da me šefica jednom pitala: "A vi imate svoj poseban cjenik?" Čuj, ako žena dođe na ultrazvuk, došla je na ultrazvuk. Što da joj ja prepisujem silne pretrage, koje su skupe, naravno, ako nema potrebe? Meni je doslovce neugodno to sve tak' skupo naplaćivati.

A u romanu se korupcija mora prikazati kroz događaj... Došla neka žena, rađa i rađa, nikako se porodit. 'Oće carski, ovo ono. A glavni lik dežuran, u nekoj državnoj bolnici, i ima iznad sebe doktora koji mora potpisati da se smije raditi carski. Ništa bez odobrenja... U državnim se bolnicama – to znam iz vlastitog iskustva – bez odobrenja teško odlučuju za te carske, rade ih samo kod najžešćih komplikacija... I sad se taj doktor, koji je starija služba, spusti i veli liku: "Daj, 'ajde, napravi joj carski." A njemu čudno, misli si – nema problema, napravi ću joj carski, ali zna da to nije baš taj komplicirani slučaj... Ono, boli je i to, ali i nije baš za carski... I veli taj stariji doktor mlađem liku: "Čuj, njezin muž mi je rekao da mi nebu žal kaj buš' joj ti napravil carski. A onda valjda nebu ni tebi žal." Kužiš, kao zeza se...

A slušaj ovaj slučaj: došli liku neki Rumunji... Ona i muž. On, kao, zna hrvatski, ona ne zna. Ili ne smije bez dozvole jer on je njezin vlasnik. Doslovno. Ona je objekt. Gleda lik nju ultrazvukom, a muž pita: "Koji je spol djeteta?" Vidi ovaj curica je, i to mu veli, a on, zamisli, pita jel' se može tu nešto učiniti, kao ima već puno kćeri doma, pa da se dogovore, platio bi on, nema problema, pa da mu, kad žena rodi, zamijene curicu za dečka. Naravno, kad je mužek na faci lika pročitao zgražanje, dometnuo je: "Ma, zezam se." Ostalo na tome, ali onda došla žena na porod. Rodila curicu. On došao po ženu. Dijete nije ni pogledao. Ostavili ga u rodilištu. Samo je ostavili...

- Da, kad kažeš zezam se, onda si stvar postavio u sredinu između laži i istine... Aktivna igra s figom u džepu. Kamogod da stvar krene, ti imaš uzmak.

Ali ipak nije ni svaki poklon mito, valjda se nešto može svrstati i u znake pažnje, u izraze zahvalnosti. Može to biti zaista fina gesta. Postoji granica do koje je, po meni, to potpuno u redu. A, opet, može se stvar prikazati i kao robna razmjena: dam ti dva bakina kamena iz bubrega za dva zlatna lančića.

Jesi ti kad dobio kakvog živog purana, janjca za klanje... Ili tak nekaj? Što kaže legenda?

- Najgore je što neki doktori baš traže. Uvjetuju. Mislim, pa plaćen si za taj posao. To je taj primitivni mentalitet da se doktoru mora nositi...

A legenda kaže, stvarno je bizarna priča, da je jedan doktor, ginekolog, nekom liku operirao mamu, karcinom jajnika je imala, i pao je dogovor da ako sve bude u redu, što će reći ako si ovaj ne bude išao mamu gledat na patologiju nego u intenzivnu njegu, da će doktoru frajer pokloniti vreću trave. I onda, još legenda kaže, da mu je friend prek' kojeg je dil išel – pol' popušil.

- Da li pacijentice koketiraju?

- A čuj, ima ih svakakvih. Ima onih skroz zgrčenih, nemreš je ni tahnut. A ima i onih koje nježno pregledavaš, a one kažu: "Ma, slobodno vi to malo jače pregledajte..." Onda, bila jedna kaj mi je pobegla sa stola. Znaš to? To ti je bilo u dežurstvu. Ja sam bio specijalist, a specijalizant je bio jedan Arapin koji je jedno deset godina bio stariji od mene, a izgledal je još deset godina starije nego kaj je bil, pa se činilo da je dvadeset godina stariji od mene... Ali hijerarhijski, bio je mlađa služba. Primi on ženu, ali ona kaže da se ne želi pregledat kod njega, da ovo, da ono... i neka on pozove nekog drugog. "U redu, pozvat ću ja starijeg kolegu", kaže on. Kako je već ležala na stolu, kaže ona: "Dobro, pozovite starijeg kolegu." I dođem ja u ordinaciju, žena me pogleda, ustane sa stola, uzme papire i bez riječi ode. Mislila je valjda da je zajebavamo. Jer on je stvarno izgledao puno, puno starije. Ono, ćelav, brčići, veliki podočnjaci...

- Daj neku veselu priču...

- Onda, znaju pretući žene. Dođu pretučene i silovane. A kad smo već kod veselih priča, kod nas ima puno ilegalnih pobačaja. Ono, neki doktori će za pare napraviti sve. To sam već rekao. I takvi naprave pobačaj, ono, ženi pred porod, jebote. Kaj pred porod, pred vrtić. To ti je uvijek otprilike ovako: klinka ostane trudna, neće reći doma i dok starci skuže već je kasno za po-

bačaj... I onda frka. To su sve priče koje sam čuo, nisam vidio, i nikad ne bih na to pristao. Za nikakvu lovu. Ali sad bez ironije, prava veselica mi je svaki porod koji dobro prođe, svako zdravo doneseno dijete. Porodio sam trojke, recimo. To je veselica. To sve – trojke, četvorke, petorke – idu carskim rezom. Većina poroda prođe sjajno. Samo u malom postotku se dogodi neko sranje. I ne možeš ti ići ispod toga. Jer ako je fetalni mortalitet sedam do osam promila jednostavno se ne može ispod toga. Na tisuću djece umre ih sedam ili osam. Na žalost, tako je priroda uredila. To su obično neke patološke trudnoće. Također, smrtnost žena je jedna na sto tisuća. Ali kad ti se to desi, a desi ti se, onda je strašno. Najgore je porađat na zadak. Kad je na glavu, čekaš, nadzireš, sve je normalno. Ali kad se porađa na zadak – sranje je jer ide prvo zadak, koji je mali, a tek onda glava, koja je velika. I kad vidiš djetetovu lopaticu imaš tri minute da ga porodiš jer tada glava ulazi u kanal, pritisne pupkovinu, zaustavi se cirkulacija – i ako sve ne obaviš u tri minute, nastaju oštećenja mozga i smrt. I to je strašno. Uglavnom se i zadak riješi pozitivno, ali zna biti jako problematično i na rubu. A sranje je i što mogu zapeti ručice. Onda moraš osloboditi ručice, uvaliti prste djetetu u usta i izvući ga. Sva sreća, uvijek mi je sve dobro prošlo. To je veselica.

- Novi roman je o medicini, doktorima i bolnicama. Je li odabiru teme pridonijelo shvaćanje pisanja kao recikliranja stvarnosti metodama separacije i taloženja ili medicinskim rječnikom - koagulacije stvarnosti? Jel ti sad lakše pisati? Jesi se okuražio?

- Prije nisam ni znao što radim... Sad već razmišljam. *Metastaze* sam pisao bez opterećenja i bez puno razmišljanja. Sad mi je malo frka...

- Prepoznaju li te pacijentice u ordinaciji?

- Da, neke da. Obično mi na kraju pregleda kažu da su čitale roman ili bile na predstavi... i tak'. Niš' posebno.

- Zar je moguće da prije *Metastaza* nisi baš ništa napisao?

- Ma, bilo je nešto u srednjoj. Zapravo je to anegdota iz hrvatskog... Iz zadaćnica... Svi bi dobivali četvorke i petice, a ja trojke, i još k tome nategnute ili poklonjene. Onda sam se prolukavio, pa davao nekim ženskama da mi napišu nešto lijepo i dobivao malo bolje ocjene. E, onda je došla nova profesorica, bila neka slobodna tema, i ja napišem nekakav antikomad. Neku dramu. Drugi dan dolazi profa oduševljena, kao to je fenomenalno, odlično, genijalno i čita svim razredima. Onda me s tim poslala nekom profesoru na Dramsku akademiju, pa sam to ostavio kod potira. Kaj sam ja znao, klinac... I neka se glumica totalno oduševila...

- Doktore, ševe li se ginekolozi bolje od drugih?

- Imam dva odgovora. Prvi je: *O'š da ti pokažem*. Drugi je: *Ne znam, još me ni jedan ginekolog nije potrošio*.

- Zašto si se uopće odlučio za ginekologiju?

- Pa, da konačno vidim pičku.